

seku učiteljev v pretresovanje, preden se definitivno izda. Nadalje omeni, da ste 2 šoli v našem okraju pomaknjeni v drugi plačilni, razred in sicer Plešivec in Zavodnje. Želeč društvu tudi v bodoče obilo uspeha in krepkega razvoja, preide na dnevni red.

1. Društveni tajnik tovariš Jos. Armič prebere zapisnik zadnjega zborovanja, ki se odobri brez ugovora.

2. Predsednik prečita dopis g. okraj. nadzornika, v katerem pravi, da, če je društveno zborovanje v četrtek, naj dotični učitelji, ki imajo ta dan šolo, dobe dovoljenje za pouka prosti dan od kraj. šol. sveta. O tem obveščati okraj. šol. svet ni neobhodno potreba, ker sodi to v področje kraj. šolskega sveta.

3. O letošnji deželni učit. skupščini poroča tovariš Jos. Armič. Jako obširno in natančno nam poda ves vzpored te za razvoj štajerskega ljudskega šolstva, jako važne skupščine.

4. Potem pride na vrsto poročilo tovariša Iv. Lukmana o zadnjem »Lehrerbundovem« zborovanju. Poroča prav temeljito, slišimo podatke, ki nismo o njih čitali v nobenem časopisu. Obema poročevalcema se predsednik v imenu vseh društevnikov srčno zahvali.

5. a) O delovanju društva v tekočem letu poroča društveni tajnik tovariš Jos. Armič sledeče: V začetku leta je imelo društvo 22 članov. Med letom se je skrčilo število članov na 19, a je zopet narastlo na 22 tako, da šteje sedaj društvo 22 članov. Pri petih zborovanjih v tekočem letu so predavali tovariši Hernaus, Skaza in Armič. Poleg tega so se razpravljale razne stanovske zadeve in reševali smo mnogovrstne predloge in nasvete. Iz vsega je razvidno, da se je društvo veliko trudilo za svoj napredek in za napredek šole, kar je zlasti zasluga marljivega društvenega predsednika. b) Blagajnik Tovariš Fr. Skaza naznani, da ni mogel računov skleniti, ker nismo od meseca mal. srpana nič zborovali in ni imel prilike pobrati članarine za zadnjo tretjino. To poročilo se preloži na prihodnje zborovanje.

6. Splošno se predlaga, naj se voli zopet stari odbor, kar se z veseljem sprejme. Izvoli se enoglasno dosedanj odbor, in sicer: Iv. Koropec, predsednik, Fr. Skaza, namestnik in blagajnik, Jos. Armič, tajnik, gđc. Anica Pfeifer, odbornica.

7. Predsednik naznanja, da smo s tovarišem Hernausom izgubili knjižničarja okraj. učit. knjižnice. Sklene se, da vpraša društvo okraj. šolski svet, kaj misli sedaj ukreniti.

Predlog predsednika, naj se zopet zbudi društveni pevski zbor, se z radostjo pozdravi.

Kot društveni pevovodja se določi tovariš Ant. Nerat. Sklene se po vsakem zborovanju imeti pevsko vajo. Poleg tega naj bi se še vsakih 14 dni vršile pevske vaje, in sicer enkrat v Velenju in enkrat v Šoštanju.

Za poročevalca o društvenih zborovanjih se določi tovariš Maks Hočevnar.

Končno izreče predsednik tovarišu Fr. Skazi najsrčnejšo zahvalo za sestavo društvene spominske knjige.

Prihodnje zborovanje bo meseca prosinca v Šoštanju. Dan določi odbor. Zborovalo se bo v četrtek, če ne bo kake zapreke.

Po zborovanju smo imeli skupen obed. V prijetni zabavi, med katero so se prepevale mične pesmi, smo ostali še nekaj ur združeni.

— x —

Književnost in umetnost.

»Popotnik«. Letnik XXVI. Št. 11. — Prof. dr. J. Bezjak prijavlja nadaljevanje svojih »Pedagoškodidaktičkih drobtinica«. — Potem čitamo konec razprave »Vplivi dušnih pretresov pri domači in javni odgoji«, ki jo je spisal tovariš Avgustin Požegar. — Mnogo zanimanja zbudi spis Ivana Šege »Nekaj o zgodovinskem pouku«. — Dr. K. Ozvald nadaljuje »Poezijo v slovenski uri«, kjer obravnava Prešernovo pesem »Slovo od mladosti«. — Tudi to nadaljevanje Neratovega in Kocbekovega poročila »S I. mednarodnega kon-

gresa za šolsko higijeno v Norimberku l. 1904.« se odlikuje po natančnosti in vestnosti. — Po »Književnem poročilu« čitamo v razpredelkih »Razgleda« obilico zanimivih vesti iz šolskega sveta. — Opozarjamo čitatelje tudi na upravnikovo listnico, kjer piše: Danes prihajamo z resno prošnjo. »Popotnikovo« gmotno stanje je žalostno. Ima sicer precej naročnikov — imel bi jih lahko še mnogo več — ali rednih plačnikov ima prav malo. Že nekaj let sem je pasiven. »Zveza« nima nikakega fonda, še manj kakega dobrotnika, ki bi mašil prazne blagafne. Pomagali smo si na razne načine, ali tako ne more iti več dalje. »Popotnik« jo bo gmotno uničil, ako se ne izpremene razmere. Žalostno bi bilo, če bi slovensko učiteljstvo ne moglo vzdrževati enega pedagoškega lista. Na noge, tovarišice in tovariši, osobito poverjeniki! Vsak naj izkuša pridobiti vsaj enega novega naročnika. Agitujte za naš list, agitujte pa tudi, da se bo redno plačeval. Vsaka šola bi morala imeti najmanj po en izvod. — Tekom tega meseca bomo razposlali na vsa učit. društva — odnosno poverjenike — vsa društva jih še niso prijavila — pregled naročnikov in dolžnikov dotičnega okraja. — 12. številko ustavimo vsem onim, ki za leto 1904. še niso poravnali naročnine.

Četrta zbirka učnih slik po podanih hospitacijah krškega in litijskega okraja. Izdal Ljudevit Stiasny. Cena 1 K 50 h. Samozaložba. Tiskal D. Hribar v Ljubljani. — Zbirka ima to-le vsebino: 1. J. B.: Imenik spisov za mladino. — 2. Janko Levstik: Spisni pouk na višji stopnji z ozirom na praktiške potrebe vsakdanjega življenja z dispozicijo učne slike »Voščilni list«. (Konferenčno poročilo.) — 3. Janko Levstik: Pismo. — 4. Avgusta Lundrova: Ptice pozimi. — 5. Marija Gasperinova: Vrabec in konj. — 6. Franja Lundrova: Veverici. — 7. Ivana Dolinarjeva: Napišovanje: »Dobra večerja«. — 8. Josip Zajec: Obravnava uporabnih nalog v smislu množitve. — 9. Ivan Magerl: Obrestni računi. — 10. Francišek Rant: Potovanje do Karavank. — 11. Amalija Kobauova: Potovanje iz Ljubljane v Postojno. — 12. Avgusta Lundrova: Češka mesta z ozirom na njihovo lež. — 13. Karel Gorišek. Kača in otrok. (Lokalna narodna pripovedka.) — 14. Matko Brezovar: Ilija Gregorič. — 15. Francišek Grajland: Zgodovina mesta Kostanjevice. — 16. Ivo Erbežnik: Ilustracija k berilu »Solnce in veter«. — Tudi ta zbirka učnih slik je lepo izpričevalo vztrajne požrtvovalnosti učiteljstva, ki je zanje sestavilo in nabralo gradivo. Tako učiteljstvo ne zasluži preganjanja in discipliniranja.

Na znanje! Cenj. naročnikom in odjemalcem »Zabavne knjižnice za slov. mladino«, ki me vprašujejo, kdaj izide 13. zvezek omenjenega mladinskega zbornika, naznanjam tem potom prav vljudno, da z nadaljnim snopičem »Zab. knj.« pred mesecem marcem prih. leta ne morem na svetlo, ker me ovirajo pri tem razni drugi posli in dolžnosti, največ pa korektura tiskarskih odtisov nove štiri-delne »Šolske pesmarice z nar. napevi«, katere I. in II. del pričnem v kratkem razpošiljati. Oni p. t. naročniki na to pesmarico, ki so se oglasili že pred letom dni in ki so sedaj izpremenili svoje bivališče, mi jako ustrežejo, ako mi sporočijo svojo novo addresso, da ne bo pri razpošiljanju zmešnjav. Všeč mi bo tudi obvestilo, smem li na eni naroč. karti podpisanim naročnikom poslati zaželeno pesmarico pod enim ovitkom ali pa naj naslovim poslatev na vsakega posameznega naročnika posebej. Skupne pošiljatev povzročajo pošiljalcu manj dela, prejemnikom pa manjše poštno stroške. V Središču, dne 20. novembra 1905.

Anton Kosi.

Vestnik.

Osebnosti. V Sori se je otvoril na tamošnji šoli drugi razred in je imenovana za učiteljico gospa Antonija Germec. — G. Josip Pleničar je nameščen za suplenta v Kropi toliko časa, dokler ima učiteljica gđc. Antonija Okorn dopust.

Učiteljski dobrotniki. Bratje Grubbauer v Lincu, tovarna šolskih zvezkov, so darovali Učiteljskemu konviktu za drugo polletje tekočega leta od izkupička 300 K. Pri tej priliki po geslu »Svoji k svojim!« zopet kar najtopleje priporočamo p. n. učiteljsku Grubbauerjevo šolsko zvezko. — Gosp. Dragotin Harmel, profesor v Idriji, je poslal 25 K 06 h, nabranih pri fantovskem večeru gospoda J. Bajžla, telovadnega učitelja na mestni višji realki v Idriji. Živeli učiteljski dobrotniki in nasledniki Bog plati!

Discipliniranje učiteljskih delegatov. »Slovenski Učitelj« piše: Disciplinarno preiskavo, ki jo je tako blagohotno naklonil učiteljskim delegatom c. kr. dež. šolski svet, smatra nadzornik g. Stiasny popolnoma resno. Vsled njegovega prizadevanja je okrajni šolski svet litijski baje sklenil priporočati discipliniranje ondotnih delegatov. Glasovala sta za to tudi g. dekan Žlogar in g. Svetec. Ne vemo, ali sta to storila iz osebnih nagibov, ali sta pa tako pokorna c. k. vladi, kakor naši gg. nadzorniki, ki morajo taki biti. Lepo to ni, naj bo že tako ali tako.

Kdor išče — najde! O tem se je sedaj prepričal župan v Rudniku pri Ljubljani, Janez Babšek po imenu, ki je toliko časa raval in hujskal proti ondotnemu vrlemu učitelju, tovarišu Petriču, da ga je ta tiral pred sodišče. Sodišče je obsodilo župana Babška na 14 dni, njegovega glavnega pomočnika pa na 8 dni zapora, vrhutega je dobil še vsak dva posta. Pravijo pa, da bi treba pravega krivca iskati v tamkajšnjem župnišču.

»Prosveta«, organ prijateljev srbske narodne prosvete, ki ga ureja Jovan P. Jovanović, učitelj v Kragujevcu v Srbiji, priobčuje iz urednikovega peresa članek »Jedna misao i jedan predlog«, ki je namenjen vsemu slovanskemu učiteljsstvu. Naš srbski tovariš piše, naj bi se vršili jugoslovanski učiteljski sestanki. Ob Prešernovi slavnosti smo imeli priliko govoriti z g. Jovanovićem in tedaj smo tudi razpravljali o tem, kar sedaj priobčuje »Prosveta«. O tem članku bomo še obširneje razpravljali.

Javna čitalnica in knjižnica v Celju. V Celju namestavajo sezidati »Sokolski dom« in v njem ustanoviti za celjske in okoliške Slovence javno čitalnico in knjižnico. Lepo in plemenito!

Umrla je 22. t. m. pri svoji sestri v Ljubljani gđ. Viktorija Praprotnik, učiteljica dekliške šole v Kranju.

Umrl je v Poljčanah dne 13. t. m. g. Franc Ranner, nadučitelj v pokouju.

V Krškem so po inicijativi g. dr. Romiha in dež. potovalnega učitelja Gombača ter iz lastnega nagiba nekaterih mladeničev osnovali zimsko kmetijsko šolo za odrasle kmetijske mladeniče ter jo otvorili s 1. novembrom. Poučevali bodo glavne predmete kmetijstva, dalje kemijo, fiziko in računstvo ter splošno zdravilstvo. Pouk bo vsako nedeljo po 2—3 ure. Ukaželjni mladeniči od 18 let naprej se imajo glede vstopa obrniti na g. dr. Romiha v Krškem. Šola traje od novembra do marca. Pouk je brezplačen.

Odsek idrijskega Sokola v Žireh se je sledeče konstituiral: Kavčič Ivan v Žireh, predsednik; Žakelj Tomaž na Dobračevi, njegov namestnik; Bizjak Fran v Žireh, tajnik; Sterlič Matevž na Dobračevi, blagajnik, Šubic Ival v Novi vasi, orodjar; Kogej Ivan v Novi vasi in Kržišnik Ivan v Stari vasi odbornika; Petercel Ivan v Žireh in Poljanšek Jakob na Selu, pregledovalca računov. Odsek šteje sedaj 31 članov. Za odsek je v celi žirovski dolini vzlasti med mladino posebno zanimanje. Kreпки žirovski mladeniči komaj čakajo, da se prične z redno telovadbo. V ta namen se poda eden izmed njih v Idrijo, da se tu pri idrijskem Sokolu izvežba. V kratkem, ko si odsek pridobi dovolj denarnih sredstev, se nabavi potrebno telovadno orodje. Z ozirom na potrebne predpriprave je upati, da se na pomlad že prične s telovadbo. Med tem časom pa bo odsek prirejal več poučnih in izobraževalnih sestankov ter si ustanovi knjižnico. Da bo mogel žirovski odsek premagati ustanovitvene težkoče in uspešno vršiti svojo nalogo, je želeli, da ga z gmotno podporo podpro vsi prijatelji sokolske misli. Na zdar!

Za nagrobni spomenik Ignaciju Rozmanu, nadučitelju v Velikem Podlogu, so darovali: Ljudevit Stiasny, c. kr. okr. šolski nadzornik v Krškem, 5 K; J. Berlec, župnik v Srednji vasi v Boh. 10 K; J. Piber, župnik v Boh. Bistrici, 2 K; J. Kocijančič, učitelj v Srednji vasi v Boh., 1 K; A. Ažman, učitelj v Srednji vasi v Boh., 1 K; J. Rihteršič, nadučitelj v Srednji vasi, 2 K; K. Trost, nadučitelj v Št. Jerneju 2 K; L. Trost, učiteljica v Št. Jerneju, 1 K; E. Tavčar, učiteljica v Št. Jerneju, 1 K; B. Globočnik, učiteljica v Št. Jerneju, 1 K; I. Gantar, učitelj v Št. Jerneju, 1 K; K. Mally, nadučitelj v Toplicah, 4 K; Fr. Kozjak, učitelj v Toplicah, 1 K; M. Pelko uč. v Toplicah, 1 K; O. Jenko, uča. v Toplicah, 2 K; Fr. Jankovič, učiteljica v Toplicah, 1 K; R. Junis, učiteljica v Toplicah, 1 K; Fr. Lunder nadučitelj na Raki, 3 K; Fr. Lunder, učiteljica na Raki, 3 K; Giz. Lunder, učiteljica na Raki, 2 K; Vt. Peršl, učiteljica na Raki, 2 K; A. Pavčič, nadučitelj v Kostanjevici, 2 K; A. Kabau, učiteljica v Kostanjevici, 1 K; M. Čerin, kaplan v Kostanjevici, 1 K; Fr. Erbežnik, učitelj v Kostanjevici 1 K; Fr. Grainlad, učitelj v Kostanjevici 2 K; Fr. Schweiger, dekan v Leskovcu, 2 K; Marija Schweiger v Leskovcu, 1 K; V. Čibašek, kaplan v Leskovcu, 5 K; Iv. Rupnik, nadučitelj v Leskovcu, 2 K; M. Bavdek, učiteljica v Leskovcu, 2 K; A. Bavdek, učiteljica v Leskovcu, 1 K; M. Prhac, učiteljica v Leskovcu, 1 K; Fr. Arnšek, učitelj v Leskovcu, 1 K; Fr. Verhovec, kaplan v Leskovcu, 2 K; J. Bernot, nadučitelj v Vel. Podlogu, 2 K; starši g. Ignacija Rozmana 10 K; Adlešič Jurij, nu. Krško, 3 K; Florijan Rozman, u. Krško, 2 K; Ana Schmidinger, u. Krško, 2 K; Pavla Zierer, uč. Krško 2 K; Jos. Ambrožič, nu. Bučka, 1 K; Mat. Brezovar, nu. Št. Rupert, 1 K; Ivan Magrl, u. Svibno, 1 K; Ivan Malnarič, nu. Sv. Križ, 1 K; dr. Tom. Romih, uč. m. š. Krško, 1 K; Jos. Vrbič, uč. Št. Janž, 1 K; Fr. Trtnik, u. Sv. Križ, 1 K; Iv. Lavtižar, nu. Šmartno, 3 K; Al. Lunaček, nu. Št. Rupert, 1 K; Mat. Brezovar, u. 1 K; Ivana Simončič, u. 1 K; Karel Humek, m. u. Krško, 2 K; Andr. Grčar, nu. Radovljica, 2 K; Kar. Matajcek, u. Radovljica, 2 K; Fr. Jaklič, u. Radovljica, 1 K; J. Petrovčič, nu. Kranjska gora, 1 K; Agn. Bregar, uč. Kranjska gora, 1 K; J. Zupančič, nu. Radeče, 1 K; Mar. Bajer, uč. Radeče, 1 K; Jož. Medič, nu. Jesenice, 3 K; Milan Guštin, u. Jesenice, 2 K; Mih. Salberger, u. Jesenice, 1 K; Bož. Coriari, u. Jesenice, 1 K; Jos. Žirovnik, nu. Gorje, 2 K; Fer. Strle, uč. Gorje, 2 K; Kat. Drol, uč. Zasip, 2 K; Fr. Jeglič, nu. Dovje, 2 K; Marija Janša, uč. Dovje, 1 K; Ap. Fatur, uč. Mošnje, 2 K; Fr. Pogačnik, uč. Ribno, 1 K; Ern. Oman, uča. Begunje 1 K; Edv. Markošek, u. Ljubno, 1 K; Fr. Auser, u. Boh. Bela, 1 K; Jos. Korošec, nu. Mošnje, 1 K; Jan. Šemerl, u. Lesce, 1 K; Sl. radovljisko uč. društvo, 20 K; Rih. Schrey, c. kr. poštar, 1 K; Ign. Fertin, župnik Zasip, 5 K; Ant. Gabrijelčič, posestnik, 5 K; Fr. Finžgar, c. kr. okr. šol. nadzornik, 10 K. Skupaj 182 K.

Presrečna zahvala vsem velecenjenim darovalcem in darovalkam na obilih darovih!

V imenu »Pedagoškega društva«

Florijan Rozman, blagajnik.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani nas prosi, naj objavimo oklic, ki je namenjen vsem njenim podružnicam: Dvajseto družbeno upravno leto 1905. se bliža svojemu koncu, in gotovo bi bilo častno za naše podružnice, ko bi mogli trditi: Družba je imela ob svoji dvajsetletnici 151 delujočih podružnic — niti ena izmed njih ni spala. Žal, da te sodebne glavno vodstvo ne more izreči še letos v »Koledar-Vestniku« za 1906. leto. A veliko pa nam je do tega, da se v prihodnjem »Koledar-Vestniku« za 1907. leto z večjimi prispevki, kakor je bilo to do sedaj, izkažejo vsaj one podružnice, ki so to letošnje leto delovale tako, kakor jim je velevala njih domorodna ljubav. Zato prosimo vse svoje podružnice in njih čestite odbore, da sigurno še pred potekom tega leta — to je pred 31. decembrom 1905 — vpošljejo vse svoje prispevke, ki so jih nabrale za letos in svoje eventualne blagajniške preostanke od prejšnjih let v vodstveno blagajnico s položnico c. kr. poštno-hranilnega urada. Preostajajoče položnice pa naj se ohranijo blagovoljni prihodnji uporabi.

Skušnjo učne usposobljenosti je napravil tudi gosp. Fran Jaklič, provizorični učitelj v Radovljici, kar je zadnjič v tozadevnem našem poročilu pomotoma izostalo.

Usoda g. Ivana Lapajnet, ravnatelja meščanske šole v Krškem. Ker smo o tem slovenskem šolniku svoj čas že poročali, kako so z njim postopali, naj povemo zdaj svojim čitateljem, v katerem štadiju je nameravano njegovo upokojenje. Zadeva je prišla namreč tudi v deželni zbor kranjskem na razgovor; reklo se je namreč: »27 let je bil dober za ravnatelja. Leta 1900. je bil še naziran od tedanjega deželnega šolskega nadzornika, ki je potrdil, da mož ugaja in odgovarja zahtevam, katere so do njega postavljene. Kar naenkrat tekom letošnjega leta dobi od deželnega šolskega sveta, oziroma, od predsedstva deželnega šolskega sveta dekret, da je na podlagi znanega kavčug-paragrafa našega šolskega zakona penzioniran. To se je zgodilo brez navajanja katerikoli razlogov meni nič tebi nič čez noč. Naravno, da se je mož pritožil in da je bil potem deželni šolski svet vsled ukaza ministrstva primoran, naznaniti ravnatelju tudi razloge tega penzioniranja. In ti razlogi kažejo ravnatelja v tako čudni luči, da moramo reči da je kvalifikacija, katera se mu je dala, objektivno neresnična. Če bi se bilo dotično poročilo na katerem stoji odločba deželnega šolskega sveta, omejilo na nekatere stvari, bi bil morebiti mogoč kak dvom, da je vendarle kaj resnica v dotični kvalifikaciji. Ali pomisliti je treba, da v tistih razlogih stoji na primer to, da učitelj Lapajne ne zna slovenski. Ravnatelj Lapajne, ki je pisatelj slov. in od katerega je že vsakdo izmed Slovencev, gotovo pa vsak učitelj že kaj čital, in se prepričal, da piše pravilno slovenščino, o tem stoji uradno izdano od deželnega šolskega sveta, da mož ne zna slovenski! Iz tega samega zgleda izprevidno, koliko vere je dati vobče tozadevnemu poročilu, zakaj če je v enem oziru tako gorostasno, potem se lahko sklepa na druge neresnice, ki se nahajajo v dotični rešitvi deželnega šolskega sveta kranjskega. V navedenem dopisu dežel. šolskega svetaja je tudi rečeno, da ravnatelj Lapajne nemški ne zna. Tedaj kateri jezik ta mož pravzaprav zna? Rečeno je v onem dopisu, da ima slab nemški slog. Ravno tisti odluk deželnega šolskega sveta je pisan v jako slabem nemškem slogu. Zadeva glede Lapajnet visi inštančnim potom in bo rešena od ministrstva.

Šišensko šolstvo. Piše se nam iz Šiške: Spodnja in Gornja Šiška, imata neznosne šolske razmere, ki vpijejo po saniranju. Vsled preobilice otrok in premajhnega šolskega poslopja imata zdaj I. in II. razred le po dve uri na dan pouka, ki nikakor ne more zaznamenovati tistih uspehov, ki bi na otroke ugodno vplivali, zlasti če se še pomisli, da je n. pr. v prvem razredu 114 otrok! Prizadeti starši prosimo torej vljudno merodajne osebe, kdaj se odpravijo te kričeče šolske razmere.

Razgled po šolskem svetu.

— **V šolskem odseku kranjskega deželnega zbora,** tako piše »Domovina«, se je razpravljalo o Hribarjevem predlogu, naj se zvišajo učiteljske plače za 25%. Ugovarjal je dr. Šusteršič in izrekel, da bi bil njegov klub samo za 25% draginjsko doklado rodbinskim očetom med učiteljstvom. Mnenje dr. Šusteršiča je zastopal tudi poslanec Jaklič, ki je sam — učitelj. Takšne zagovornike ima kranjsko učiteljstvo v — lastnem stanu.

— **V štajerskem deželni zboru** je dne 14. t. m. poslanec Resel utemeljeval svoj predlog, naj se odpravijo olajšave pri šolskem obisku. Dokazoval je, da se čimdalje bolj kaže škodljivost takih olajšav za šolo in otroke. Grajal je klerikalce, češ, da so tozadevno novelo izdali le njim na ljubo, in da uporabljajo avstrijske vlade vse — torej tudi šolo — kot kupčijski predmet. Reslov predlog so izročili naučnemu odseku. — Poslanec baron Rokitsky je predlagal, naj se deželni zbor odločno izreče proti novemu šolskemu in učnemu redu, ker odgovarja le reakcionarnim željam ter sili učitelje in učence brez razlike veroizpovedanja, da prisostvujejo verskim vajam. Celo nameščenje učiteljev je odvisno od vere. Ker te določbe nasprotujejo državnim osnovnim zakonom, naj se takoj preklicajo.

— **Ustanovitev slovenske kmetijske šole za Štajersko.** O tej je poročal v štajerskem deželni zboru dne 16. t. m. poslanec grof Lamberg. Sprejet je bil predlog, ki naroča deželnemu odboru, da kupi v Št. Jurju ob južni železnici okolo 40 ha obsežno zemljišče, ako je mogoče dognati kupčijo. V prihodnjem zasedanju naj stavi glede ustanovitve šole deželni odbor konkretne predloge.

— **V koroškem deželni zboru** je dne 17. t. m. poročal v imenu finančnega odseka o izboljšanju učiteljskih plač poslanec dr. Steinwender. Predlagal je, da se urede plače po plačilnih razredih za učitelje: 1200, 1400, 1600, 1800 in 2000 K, za učiteljice pa: 1000, 1150, 1300, 1450 in 1600 K, za podučitelje in podučiteljice 800 K, za meščanske učitelje 2000 in 2200 K, za meščanske učiteljice 1600 in 1800 K. Pri tem naj se uvrsti 25% vsega stalnega učiteljstva v 1. in 2. plačilni razred, 20% v 3., po 15% pa v 4. in 5. plačilni razred. Petletnice za ljudskošolsko učiteljstvo se določijo po 200 K, za meščansko učiteljstvo pa prve tri po 200 K, zadnji dve po 300 K. Občine se primorajo, da priskrbe vsaki učni osebi ali prosto stanovanje ali pa primerno stanarino. Finančni odsek zahteva preuredbo disciplinarnega zakona po željah učiteljstva. Ta regulacija plač naj stopi v veljavo s 1. januarjem 1907. — V debati so poudarjali razni govorniki, da regulacija premalo nudi za sedanje razmere, drugi so zopet naglašali, da se je treba za sedaj zadovoljiti s predlaganim izboljšanjem, dokler ne bodo razmere ugodnejše ali dokler ne da morda država podpore v ta namen. Slovenski poslanec Grafenauer je dejal, da ne bo glasoval za regulacijo, ker še ni poskrbljeno za pokritje. — Pri glasovanju je bil predlog finančnega odseka sprejet.

— **V goriškem deželni zboru** je dne 11. t. m. utemeljeval dr. Gregorčič svoj nujni predlog glede učiteljskih plač. Iz lanskega načrta je premenil člen II. v smislu svojega lanskega predloga, da se v pokritje večje potrebnosti pri šolskih zalogih zviša deželni prispevek od 250.000 K na 400.000 K tako, da bi okrajni šolski zalogi ne bili primorani višati naklad na izredne davke. Izvoli naj se deputacija, ki naj gre k centralni vladi, da izposluje od nje: da se dovoli 4 K davščine od hektolitra na drobno prodanega piva ter da vlada ali obdrži pobiranje užitnine na vino, mošt in meso še v svoji režiji ali jo odda deželi pod ugodnimi pogoji. Nujnost je bila sprejeta in predlog odkazan šolskemu odseku.

— **Boj za kruh na Hrvaškem.** Dne 16. t. m. je prišlo v Zagreb preko 200 hrvaških učiteljev, da intervenirajo pri pristojnih oblastvih v prid izboljšanju gmotnega položaja hrvaškega učiteljstva. Deputacija, ki so vanjo izbrali 30 učiteljev, je šla pod vodstvom predsednika »Saveza učiteljskih društev«, prof. Basarička, k banu grofu Pejačeviću in oddelnemu predstojniku Chavruku. Deputacija je dobila vtisk, da vlada nima namena, predložiti že večkrat obljubljenega zakonskega načrta o izboljšanju učiteljskih plač saboru že v tem zasedanju, temveč šele novoizvoljenemu saboru. Jasno je, da neče vlada hrvaškemu učiteljstvu, ki strada v pravem pomenu besede, izboljšati plač pred splošnimi saborskimi volitvami, ker se boji, da bi šlo učiteljstvo v boj za opozicijskega kandidata.

— **V moravskem deželni zboru** je dne 19. t. m. volilni odsek sprejel dva zakonska načrta poslanca dr. Fuxa glede delitve šolskih oblasti po narodnostih in glede stroškov za šolstvo.

— **»Učiteljska Zora«** je začela izhajati v Mostaru enkrat na mesec. Ureja jo g. A. Jukić. Lastnik in izdajatelj je učiteljsko društvo v Mostaru. Uredništvo pravi, da se je učiteljstvo samo odločilo stopiti v borbo za svoj obstanek, ker vidi, da ni pomoči odondot, odkoder bi morala priti. List prinaša peticijo učiteljstva na finančno ministrstvo za povišanje plač, ki naj bodo enake plačam državnih uradnikov XI, X. in IX. plačilnega razreda.

— **Javne telovadbe** so se udeležile v Karlovcu učiteljske kandidatkinje. Občinstvo je njih nastop živahno akklamiralo.

— **V dalmatinskem deželni zboru** je hrvaški poslanec dr. Tresić-Pavičić izjavil, da imajo Italijani pravico zahtevati svoje vseučilišče v Trstu.